

פרשת קרח וסעיפיה העכשוויים.

נוסח לעשות הפעם משהו שעוד לא עשינו אותו – ללמוד את פרשת השבוע. לשם כך נדרשת היערכות מותאמת כדי שנוכל למצות את שלב הלימוד העצמי באופן אופטימלי. הלימוד יתרכז בארבע שאלות המתייחסות לקטעים שונים של הפרשה. **חייבים להספיק את כולם!** לכן יש להיערך מראש בהקצבת הזמן למימוש האתגר הזה. ברור לגמרי שבכל קטע מן הפרשה אפשר לשהות בעיונו זמן כפול ומכופל – לכן, תנו דעתכם על כך מראש.

1. ענין ראשון: המחלוקת -

פרק טז

- (א) וַיִּקַּח קִרְחָה בֶן יִצְחָק בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבְיָהִים בְּנֵי אֱלִיָּאָב וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן:
 - (ב) וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשֵׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמְאַתָּים וְנָשִׂאִי עֵדָה קָרְאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם:
 - (ג) וַיִּקְהֲלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כָּלָם קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכְכֶם ה' וּמִדּוֹעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קֵהֶל ה':
- מה טיב טענת קורח. לשאלה זו מספר פנים. א. מה הטענה הרשמית המוצהרת: כי כל העדה וכו' – מה משמעותה ותוכנה. ב. מהו הגורם המניע (אולי יש יותר מורם אחד) את המשתתפים במחלוקת אם אפשר לעמוד על כך מן המבואר במקרא.

2. ענין שני הצעת משה

- (ה) וַיַּדְבֵּר אֵל קִרְחָה וְאֵל כָּל עֵדָתוֹ לֵאמֹר בִּקֹּר וַיִּדַע ה' אֵת אֲשֶׁר לוֹ וְאֵת הַקְּדוֹשׁ וְהִקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַר בּוֹ וַיִּקְרִיב אֵלָיו:
- (ו) זֹאת עֲשׂוּ קַחוּ לָכֶם מִחֲתוֹת קִרְחָה וְכָל עֵדָתוֹ:
- (ז) וּתְנִנוּ בָהֶן אֵשׁ וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קִטְרֹת לִפְנֵי ה' מִחֹר וְהִנֵּה הָאֵשׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי:

מה פשר הצעת משה לערוך את מבחן המחטות? מה ביקש להשיג בכך? מדוע דוקא המבחן הזה? יש לשים לב שמשה מציע הצעה זו פעמים: מיד עם טענת קרח ולאחר הבירור הנוקב שעורך עם בני לוי ועם דתן ואבירם. מה פשר ההבדלים שבין שתי ההצעות? ראו בסמוך את ההצעה השניה:

- (ט) וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֵל יְדוֹד אֵל תִּפְּן אֵל מִנְחָתָם לֹא תִמּוֹר אַחַד מֵהֶם נִשְׂאֵתִי וְלֹא תִרְעֵתִי אֵת אַחַד מֵהֶם:
- (י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל קִרְחָה אַתָּה וְכָל עֵדְתְךָ הָיוּ לִפְנֵי יְדוֹד אַתָּה וְהֵם וְאַהֲרֹן מִחֹר:
- (יז) וַיִּקְחוּ אֵשׁ מִחֲתוֹת וַיִּנְתְּמָם עֲלֵיהֶם קִטְרֹת וְהִקְרַבְתֶּם לִפְנֵי יְדוֹד אֵשׁ מִחֲתוֹת וְנִשְׂאֵתִי וְאַתָּה וְאַהֲרֹן אֵשׁ מִחֲתוֹת:
- (יח) וַיִּקְחוּ אֵשׁ מִחֲתוֹת וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶם קִטְרֹת וַיַּעֲמְדוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

שימו לב לתפילת משה בפסוק טו. מאין היא מגיעה? איך ניתן להבינה? מדוע היא מופיעה דווקא כאן?

3. ענין שלישי תלונת העם.

לאחר שעדת קרח שוקעת באדמה על פי האות שמוסר משה, לאחר שמאתים וחמישים איש מקריבי הקטורת נשרפים באש העם מקשה עורפו ומתלונן:
פרק יז

- (ו) וַיִּלְנוּ כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּתְּרַת עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲתָם הִמָּתֵם אֶת עַם יִדְוֹד:
- (ז) וַיְהִי בְּהַקְהֵל הָעֵדָה עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיִּפְּנוּ אֶל אֱהֱל מוֹעֵד וַהֲנִיחָה כֶּסֶהוּ הָעֵנָן וַיֵּרָא כְבוֹד יְדְוֹד:
- (ח) וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן אֶל פְּנֵי אֱהֱל מוֹעֵד:
- (ט) וַיְדַבֵּר יְדְוֹד אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
- (י) הֲרָמוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאַכְלָה אֲתָם כָּרְגַע וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם:

מה פשר הטענה של העם אתם המיתם את עם ה'. וכי טפשים הם? האין הם מבינים את ההתגרות שיש במעשיהם? שימו לב לביטוי **עם ה'** בו הם משתמשים. זהו ביטוי ייחודי שמופיע עוד פעם אחת במקרא. מציאת המקום ההוא עשויה להקרין על הבנת הפרשה שלנו. הכין הוא? כיצד הוא מסייע להבנת הפרשה?

4. ענין רביעי – אות המטה

לאחר המחלוקת השקיעה, השריפה והמגיפה מגיע אות המטה ומיישר את ההדורים:
(זט) וַיְדַבֵּר יְדְוֹד אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
(זז) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאֲתֶם מִטָּה מִטָּה לְבַיִת אֶב מֵאֵת כָּל נְשִׂאֵיהֶם לְבַיִת אֲבֹתָם שָׁנִים עֶשְׂרֵי מֵטוֹת אִישׁ אֶת נְשָׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל מִטָּהוּ:
(יח) וְאֵת שֵׁם אֶהֱרֹן תִּכְתֹּב עַל מִטָּה לְוִי כִּי מִטָּה אֶחָד לְרֹאשׁ בַּיִת אֲבֹתָם:
(יט) וַהֲנַחְתֶּם בְּאֱהֱל מוֹעֵד לְפָנֵי הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֲנֹעַד לָכֶם שְׁמָה:
(כ) וַהֲנִיחָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲבַחֵר בּוֹ מִטָּהוּ יִפְרָח וְהִשְׁפִּי מֵעֲלֵי אֵת תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְלִינָם עֲלֵיכֶם:
(כא) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל נְשִׂאֵיהֶם מִטָּה לְנִשְׂאֵי אֶחָד מִטָּה לְנִשְׂאֵי אֶחָד לְבַיִת אֲבֹתָם שָׁנִים עֶשְׂרֵי מֵטוֹת וּמִטָּה אֶהֱרֹן בְּתוֹךְ מֵטוֹתָם:

(כב) וַיִּנַּח מֹשֶׁה אֶת הַמַּטֶּה לְפָנָיו יְדוּד בְּאֶהֱלֵהֶם:

(כג) וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל אֱהֱלֵהֶם וְהִנֵּה פָּרַח מִטֶּה אֶהֱרֹן לְבֵית לְוִי וַיֵּצֵא פָּרַח וַיִּצֵּץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים:

(כד) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּטֶּה מִלְּפָנָיו יְדוּד אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטֶּהוּ:

מה פשר הניסיון וההוכחה של המטות? אם בליעה באדמה, שריפת המקריבים, מגפה של 14,700 חללים לא הועילה מה יועיל ניסיון המטות?

5. הרחבת הדעת והשלמות נחוצות

להרחבת הדעת ולעוגנים אפשריים לפענוח החידות ניתן לעיין במדרשים הבאים:

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת תרומה סימן יא

ומפני שאמרתי לך אש תמיד תוקד על המזבח אתה מתירא שלא ישרפו העצים, מתים נכנסים לפני ויוצאין חיים זה מטה אהרן (במדבר יז) ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים

במדבר רבה (וילנא) פרשה יח ד"ה ח זאת עשו

ח זאת עשו קחו לכם מחתות ותנו בהן אש ושימו עליהם קטורת לפני ה' מחר מה ראה לומר כן אמר להם כדרכי הגוים יש נימוסין הרבה וכומרין הרבה כולן מתקבצין בבת אחת ואנו אין לנו אלא ה' אחד ותורה אחת ומשפט אחד ומזבח אחד וכ"ג אחד ואתם מאתים וחמשים איש מבקשים כהונה גדולה אף אני רוצה בכך לכן אתה וכל עדתך זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו הרי לכם תשמיש החביב מן הכל הוא הקטרת חביבה מן כל הקרבנות וסם המות נתון לתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא לפיכך התרה בהם והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש, אמרו לו משה הרי אני אומר לכם שלא תתחייבו מי שיבחר מכם יצא חי וכלכם אובדין רב לכם בני לוי הרי אמרתי לכם, לא טפשים היו שכך התרה להם וקבלו עליהם לקרב הם חטאו בנפשותם שנאמר את מחתות החטאים האלה בנפשותם וקרח שפקח היה מה ראה לשטות הזה אלא עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו שמואל ששקול כמשה ואהרן שנא' (תהלים צט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו עשרים וארבעה משמרות עומדות מבני בניו שכולם מתנבאים ברוה"ק = ברוח הקודש = (ד"ה = דברי הימים = א כה) כל אלה בנים להימן אמר אפשר הגדולה הזו עתידה לעמוד ממני ואני אדום ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה ועומדין מהן ומשה היה רואה לכך נשתתף לבא לאותה חזקה ששמע מפי משה שכולם אובדין וא' פליט והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש.